

В. Мамон

**ДАРЧІ КНИГИ АКАДЕМІКА МИКОЛИ ПАЛІЄНКА З ФОНДІВ
НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

V. Mamon

**GIFT BOOKS OF ACADEMICIAN MYKOLA PALIENKO
FROM THE FUNDS OF THE SCIENTIFIC LIBRARY
OF THE YAROSLAV MUDRYI NATIONAL LAW UNIVERSITY**

Цього року відзначається 155-річний ювілей Миколи Івановича Палієнка (1869–1937), відомого українського правознавця-конституціоналіста, доктора державного права та академіка Всеукраїнської академії наук. Також він був відомим книголюбом і мав гарну особисту бібліотеку юридичної літератури.

Під час дослідження фондів Наукової бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, фахівці сектору рідкісних видань і дисертацій виокремили двадцять книг, які були у власності Миколи Палієнка. Книги вдалося пов'язати з науковцем завдяки дарчим написам та підписам власника. Всі книги можна поділити на дві групи: це книги подаровані Палієнком установам та окремим особам і книги, які склали його особисту бібліотеку.

До першої групи належать одинадцять видань, з них тільки одне було подароване Палієнком особі — це окремий відбиток з журналу «Юридический вестник» зі статтю «Правовое значение Манифеста 17 октября 1905 г.». Цей примірник був подарований автором професору історії Харківського університету — Володимирі Івановичу Савві. Шість книг були подаровані різним підрозділам Імператорського Харківського університету: юридичному факультету, юридичному кабінету, юридичному семінару державних наук та бібліотеці університету. Також два примірники видання «*Основные законы и форма правления в России*» були подаровані бібліотеці Вищих комерційних курсів. Здебільшого Палієнко дарував видання свого авторства, з одинадцяти книг лише дві були написані не ним. Це німецькомовні книги юридичного змісту: «*Das deutsche Vereinsrecht*» Альберта Ебнера, подарована юридичному факультету, та «*Deutsche Staatsgrundgesetze in diplomatisch genaue*» Карла Біндінга, том VIII. 2, подарований семінару державних наук. Оскільки у фондах бібліотеки НЮУ зберігаються й інші томи цієї серії зі штампами семінару державних наук Імператорського Харківського університету, можна припустити, що вони всі могли бути подаровані Палієнком одним комплектом, але дарчий напис він залишив лише на одній. Неоднозначна ситуація пов'язана з книгою «*Учение о существе права и правовой связанности государства*». У фондах наукової бібліотеки НЮУ зберігається три примірники з дарчими написами від автора юридичному кабінету, семінару державних наук та бібліотеці університету. Також у фондах є ще один примірник з відрізаним правим верхнім кутом титульного листа, де зазвичай Палієнко писав свої дарчі написи. На лінії відрізу залишилися завитки якогось надпису, можливо ця книга також була подарована Палієнком якомусь закладу або особі, а дарчий надпис був відрізаний пізніше. Оскільки це тільки припущення, дана книга не додавалася до книг Палієнка. Але варто нагадати, що в нашій попередній доповіді про книги з особистої бібліотеки Л. Є. Орла, які зберігаються у фондах

наукової бібліотеки НЮУ, ми згадували про книги з відрізнаними надписами, певно таке навмисне пошкодження книг має одну причину.

Друга група книг складається з видань, які входили до особистої бібліотеки Миколи Палієнка. Сім з дев'яти були подаровані йому іншими провідними вченими: Бокаріусом М. С. (2 різні книги), Гідулянвим П. В., Мулюкіним, О. С., Сабініним С. Є., Спекторським Є. В. та Фрезе Б. Н. Всі ці книги мають розлогі дарчі написи від авторів. Інші дві книги замість дарчих написів містять простий підпис «Н. Палієнко», схоже вони були куплені Миколою Палієнком власноруч для своєї бібліотеки. Це російськомовна книга «Учение о разделительных обязательствах по римскому праву и новейшим законодательствам» Карла Бернштейна та німецькомовна книга «System der subjektiven öffentlichen Rechte» Георга Еллінека. На останній також є напис німецькою «Heidelberg 11/23 Juni 1897», який вказує, що книга була куплена Палієнком під час його відрядження до Німеччини, де він зокрема відвідав Гайдельберзький університет.

На основі проведеного аналізу можна зробити висновок, що ці книги, пов'язані з діяльністю Миколи Палієнка, є цінними не тільки з погляду їх наукового змісту, а і як важливі історичні джерела, що відображають наукові зв'язки та співпрацю між вченими та науковими установами кінця XIX — початку XX століття. Подальше вивчення та дослідження фонду наукової бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого дозволить глибше зрозуміти ці процеси та розширити знання про епоху та контексти, у яких формувалася юридична наукова думка того часу.

Т. Побережна

ПЕРСПЕКТИВИ СУЧАСНИХ ПУБЛІЧНИХ БІБЛІОТЕК ПОДІЛЛЯ В КОНТЕКСТІ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ

T. Poberezhna

PERSPECTIVES OF CONTEMPORARY PUBLIC LIBRARIES IN THE CONTEXT OF HYBRID THREATS

Дослідження трансформації діяльності публічних бібліотек Поділля в умовах гібридних загроз є надзвичайно актуальним завданням, враховуючи воєнні реалії функціонування.

Джерельною базою дослідження стало широке коло різних типів джерел: нормативно-правові документи загальнодержавного рівня, сайти провідних книгозбірень держави та публічних бібліотек Поділля, бібліотечні блоги, сторінки й канали в соціальних мережах, електронні бібліотеки та енциклопедія, дисертації, автореферати, монографії, українські та зарубіжні наукові журнали та продовжувані видання, матеріали наукових і науково-практичних конференцій тощо.

Загальнодоступність, регіональність й універсальність відрізняє публічні книгозбірні Поділля від усіх інших видів бібліотек. Ключовими моментами функціонування публічних бібліотек Поділля є здатність цих бібліотек у періоди кризи (пандемія, війна) надавати користувачам доступ до вивіреної інформації та налагодження плідної бібліотечної взаємодії, посилення співпраці з освітніми закладами й органами місцевого самоврядування.